

การศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ และชุมชน และทัศนคติที่มีต่อวัฒนธรรมการดื่มของกลุ่มชาติพันธุ์ลาว กูย

และเขมร : กรณีศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

A study of Drinking Alcohol Behavior to the Impact Healthy and Community and Attitudes toward the Drinking Culture of Ethnic Groups Laos , Kui and Khmer: A Case Study of Sisaket Province

ธัญวรรณ์ แจ่มใส¹ และศรณรงค์ ปล่องทอง²

Thanwarut Jamsai¹, and Sorngnarong Plongtong²

Received : July 10, 2018; Revised : September 7, 2018; Accepted : September 12, 2018

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบพฤติกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามวิถีชีวิต ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์วรรณนา ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในด้านชาติพันธุ์วรรณนา บุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม ของกลุ่มชาติพันธุ์วรรณนา ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตลอดทั้งวัน กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนศรีสะเกษ มีความเชื่อ ความคิด ทัศนคติ และค่านิยม เกี่ยวกับการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีการนำสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาใช้ประกอบในประเพณี และพิธีกรรมต่าง ๆ ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในด้านชาติพันธุ์วรรณนา บุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม ของกลุ่มชาติพันธุ์วรรณนา ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า บุคคลที่ดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.4 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี เป็นกลุ่มชาติพันธุ์เขมร คิดเป็นร้อยละ 49.2 สาเหตุการดื่มส่วนใหญ่ให้เหตุผลเป็นการดื่มแก้เครียด/ผ่อนคลาย นิยมดื่ม สุราขาว เปียร์ และสุราสี รูปแบบพฤติกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลรวมพบว่า 1) ด้านวิถีประชา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.29$,

¹วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ; College of Law and Government, Sisaket Rajabhat University, Thailand; e-mail : thanwarut2010@hotmail.com

²วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ; College of Law and Government, Sisaket Rajabhat University, Thailand

S.D. = 0.84) ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.82) ด้านวัฒนธรรมกลุ่มๆ และชุมชน สังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.16$, S.D. = 1.01) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดน ได้แก่ เพศ อาชีพ รายได้ ความเชื่อ บุคคล ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ (Keywords) : สุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, กลุ่มชาติพันธุ์, พฤติกรรม, พื้นที่ชายแดน

Abstract

The purposes of this research were 1) to study behavior style of alcohol drinking and alcohol beverages products by means of way of life, belief, rituals, traditions and ethnicity group culture into border area, Sisaket province 2) to study factors of alcohol drinking & alcohol beverage along way with ethnicity, personnel, family, society, and environment to ethnicity group into Sisaket province border area. The research findings were found that all entire people aged of involvement and relation with alcohol drinking & alcohol beverage all days. The Ethnicity group of border area Sisaket province is related with belief, thinking, attitude and value by means of amulet faith, holy things, including alcohol drinking for tradition & ritual ceremony. 2. The concurrent factors is related with alcohol drinking & alcohol beverage in dimension with ethnicity group, personnel, family, society, and environment of ethnicity group into border area, Sisaket province. The research result is alcohol drinking person who is mostly male sex, percentage 53.4%, aged between 41-50 years old, being ethnicity group to Khmer, percentage at 49.2%. the cause of alcohol drinking is relax and stress decrease diminishing. The alcohol drinking person drinks pure alcohol and intensified alcohol, beer, and the others. The behavior of alcohol drinking & alcohol beverage is found that 1) the dimension of civil way of life is a medium level ($\bar{x} = 3.29$, S.D. = 0.84), the dimension of ritual tradition and culture is a maximum level ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.82), the dimension of cultural group & community, society is a medium level ($\bar{x} = 3.16$, S.D. = 1.01). In a nut shell, the involved factors is related with alcohol drinking and alcohol beverage from ethnicity group into border area, Sisaket province such as sex, career, income, belief, personnel, community, society, and environment statistical significantly level at 0.05 constantly.

Keywords : Alcohol & Alcohol beverages, Ethnicity Group, Behaviors, Border Area

บทนำ (Introduction)

ท่ามกลางทิศทางกระแสการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และในยุค Thailand 4.0 อันเป็นโมเดลที่เน้นการขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมาย "มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน" ตามแนวคิดของ คสช. หากพิจารณาสถานะของประเทศในด้านสังคม ยังพบว่าคนไทยยังคงมีปัญหามากในหลายด้านรวมทั้งปัญหาด้านสุขภาวะอนามัย โดยปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการเจ็บป่วยและเสียชีวิตจากการบริโภคยาสูบและแอลกอฮอล์ รวมถึงการกินอาหารที่ไม่ดีต่อสุขภาพ และมีกิจกรรมทางกายที่ไม่เพียงพอ (Institute for Population and Social Research, 2014) ประชาชนไทยทั่วทุกภูมิภาค ในปัจจุบันล้วนมีความนิยมและมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลสำคัญและวาระ ส่งผลเสียต่อสุขภาพ ตนเองและผลกระทบต่อบุคคลอื่น และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น และแทรกซึมอยู่ในสังคมทุกแห่งทั้งสังคมเมืองและสังคมชนบท จากรายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2558 ในกลุ่มประชากร ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปพบว่า มีผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวนประมาณ 17.7 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 32.3 (Lekfuengfu *et al.*, 2015 : 2-12) ขณะที่จังหวัดศรีสะเกษ มีสถิติการดื่ม ของกลุ่มประชากรวัยรุ่นที่อยู่ในช่วงอายุ 15-19 ปี อยู่ในระดับมากที่สุดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือคิดเป็นร้อยละ 25.1% ของประเทศ (Chaisong *et al.*, 2013 : 14) สาเหตุหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดศรีสะเกษมาจากวิถีชีวิต วัฒนธรรมและบริบทสภาพพื้นที่ที่เอื้อให้ประชาชนในชุมชนมีความเสี่ยงในการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้น หน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องหาแนวทางในการป้องกันปัญหาดังกล่าวให้มีแนวโน้มรุนแรงมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษารูปแบบพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามวิถีชีวิต ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์วรรณนา ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในด้านชาติพันธุ์วรรณนา บุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม ของกลุ่มชาติพันธุ์วรรณนา ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและชุมชน และทัศนคติที่มีต่อวัฒนธรรมการดื่มของกลุ่มชาติพันธุ์ ลาว กูย และเขมร : กรณีศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี แบ่งเป็น 2 ระยะ โดยระยะที่1 ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แก่ (1) การลงพื้นที่ฝังตัวใน

ชุมชน (Phase In) เพื่อศึกษาบริบทกลุ่มชาติพันธุ์แต่ละชุมชนในพื้นที่ (2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth interview) โดยใช้ Snowball technique ในการค้นหา key informants ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ประชาชนท้องถิ่น และตัวแทนประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์วรรณนาที่มีพฤติกรรมการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครัวเรือน ในแต่ละพื้นที่ (3) การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) กับประชาชนกลุ่มวัยต่าง ๆ อาทิ เยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ รวมทั้งกลุ่มที่จัดงานตามเทศกาลที่มีสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความเชื่อ ความคิดเห็นต่าง ๆ และนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลและระยะที่ 2 ดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็น ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วยตัวแทนครัวเรือนกลุ่มชาติพันธุ์ ในแต่ละพื้นที่ 7 ตำบล ในพื้นที่อำเภอภูสิงห์ โดยมีครัวเรือนทั้งหมด 12,657 ครัวเรือน และนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง ในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 388 ครัวเรือน และทำการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและนำเสนอข้อมูลทางสถิติแบบพรรณนาความ (Descriptive)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. รูปแบบพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามวิถีชีวิต ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์วรรณนา ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ วิถีชีวิตและแบบแผนพฤติกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์พื้นที่ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ ดำรงอยู่แบบคนชนบททั่วไป มีการสื่อสารโดยใช้ภาษาถิ่นเฉพาะของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ในพื้นที่อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์เขมร รองลงมาเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ลาว และชาติพันธุ์กวย (ส่วย) ตามลำดับ วิถีชีวิตส่วนใหญ่ดำรงอยู่ด้วยการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ โดยเฉพาะทรัพยากรป่าไม้ และแหล่งน้ำลำธาร ทุกคนในชุมชนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดสนิทสนมกัน และมีความสามัคคีกัน อยู่แบบพึ่งพาอาศัย มีการสืบทอดแบบแผนการดำรงชีวิตมาจากรุ่นสู่รุ่น กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ ยึดถือและปฏิบัติตามแบบวิถีประจำที่สืบทอดมาจากอดีต มีความเชื่อในพิธีกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่การเกิดแก่ เจ็บและ การตาย ประชาชนทุกกลุ่มวัย ทั้งเพศชายและเพศหญิง ของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเริ่มตั้งแต่กลุ่มวัยรุ่นหรือเยาวชน วัยแรงงาน และกลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุ และมีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตั้งแต่ช่วงเช้าหลังตื่นนอนจนกระทั่งช่วงเย็น กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษใช้ ก่อนรับประทานอาหารมื้อเช้า และช่วงเย็น กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ นิยมดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก่อนไปทำงานซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรและช่วงหลังเลิกงานหรือกลับจากไร่ นา โดยส่วนใหญ่กลุ่มชาติพันธุ์เขมรและกวย (ส่วย) มีความเชื่อว่าการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ช่วยแก้ปวดเมื่อย หรือผ่อนคลายกล้ามเนื้อ โดยการมักสุราขาวกับสมุนไพรที่เก็บหามาได้ในพื้นที่ ส่วนกลุ่มเยาวชนและผู้สูงอายุ

มักนิยมดื่มในเช้าและช่วงเย็น โดยเยาวชนมักนิยมดื่มเปียร์กับกลุ่มเพื่อนๆ ส่วนผู้สูงอายุจะนิยมดื่มสุราขาวโดยจะดื่มในช่วงเช้าก่อนรับประทานอาหารและช่วงเย็น ส่วนใหญ่นิยมดื่มสุราขาว ครั้งละ 1 เป๊ก หรือประมาณ 1 ½ แก้วดื่มมาตรฐาน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในพื้นที่ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ จะมีรูปแบบพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเครื่องแอลกอฮอล์ที่คล้ายกับกลุ่มชาติพันธุ์กวย (ส่วย) และเขมร แต่จะแตกต่างกันไปจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ โดยเฉพาะการดื่มสุราและเครื่องแอลกอฮอล์ควบคู่กับการรับประทานอาหารในแต่ละมื้อโดยเฉพาะอาหารประเภทสุกๆดิบๆ ซึ่งเป็นอาหารประเภทที่กลุ่มชาติพันธุ์ลาวนิยมรับประทาน กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ชื่นชอบความสนุกสนาน รื่นเริงบันเทิงใจและเมื่อมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน รื่นเริงบันเทิงใจ ก็จะมีสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้ามาเกี่ยวข้องกับในกลุ่มชาติพันธุ์กวย (ส่วย) ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ มีรูปแบบพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมที่สืบทอดมาแต่ในอดีต เนื่องจากเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่นับถือผีบรรพบุรุษ การดื่มสุรายังคงปรากฏในทุกกลุ่มวัย เช่นเดียวกับกลุ่มชาติพันธุ์เขมร ดังนั้นวิถีชีวิต วัฒนธรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กลุ่มชาติพันธุ์กวย (ส่วย) จึงแยกออกจากชีวิตคนในชุมชนไม่ได้ นอกจากนี้กลุ่มชาติพันธุ์กวย (ส่วย) ในพื้นที่ชายแดนยังมีระบบความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณีต่าง ๆ ที่มีมายาวนาน การจัดหาสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะมีไว้ทั้งในงานมงคล งานพิธีกรรมต่าง ๆ และโอกาสสำคัญ ๆ ต่าง ๆ ซึ่งสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กลุ่มชาติพันธุ์กวย (ส่วย) ถือว่าเป็นสัญลักษณ์ของการแสดงหรือบ่งบอกถึงฐานะทางด้านเศรษฐกิจของบุคคลนั้น ๆ พฤติกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยทั่วไปมักจะปรากฏชัดในพื้นที่ชุมชนทั่วไป และตามโอกาสและเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ในพื้นที่ ความเชื่อ ความคิด ทศนคติ และค่านิยม ของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดน ศรีสะเกษส่วนใหญ่พึ่งพาและมีความสัมพันธ์กับทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะป่าไม้ มีการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มองไม่เห็น และ มีความเชื่อ ความคิด ทศนคติ และค่านิยมที่เกี่ยวข้องสิ่งศักดิ์สิทธิ์จึงมีการบูชากราบไหว้ตามความเชื่อ ความคิด ทศนคติ และค่านิยมของกลุ่มชาติพันธุ์ตนเอง เช่น การแขนปู่ตา การแขนวิญญาณบรรพบุรุษ เป็นต้น ในพิธีกรรมดังกล่าวต้องมีไว้เป็นเครื่องประกอบพิธีกรรมที่ขาดไม่ได้ ความเชื่อ ความคิด ทศนคติ และค่านิยม ของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนศรีสะเกษที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยังพบว่า มีความเชื่อว่าสุราเป็นยารักษาโรค อาทิเช่น สุราขาว 40 ดีกรีหมักผสมกับสมุนไพรจากไม้สกัดให้ตัวยาแล้วนำไปบริโภค เรียกว่า เหล้าต้องยามีสรรพคุณช่วยบำรุงร่างกาย บำรุงโลหิต บรรเทาอาการปวดเมื่อย ในกลุ่มสตรีมีครรภ์จะช่วยในการขับน้ำคาวปลา และยังช่วยขับเลือดเสียออกจากร่างกายในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุโดยผสมกับน้ำตาลทรายขาว 1-2 ช้อน ดื่มทันทีที่เกิดอุบัติเหตุ สุราขาวผสมกับสมุนไพรในป่าช่วยรักษาและบรรเทาอาการบาดเจ็บภายนอก สัตว์มีพิษกัดต่อยเช่น พิษแมงป่อง ตะขาบ งู และสัตว์มีพิษอื่น ๆ สุราช่วยสร้างความอบอุ่นแก่ร่างกาย โดยเฉพาะในฤดูหนาว และในอดีตสุราช่วยป้องกันโรคระบาดที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดนได้ดี โดยเฉพาะโรคคอตีบหรือโรคระบาดอื่น ๆ ในกลุ่มกลุ่มชาติพันธุ์เขมร และกวย(ส่วย) สุราขาวหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบหลักสำคัญในพิธีกรรมแขน หรือ พิธีเช่นไหว้ต่าง ๆ เนื่องจากมีความเชื่อว่าสุราขาวเปรียบเหมือนน้ำ

บริสุทธิ์เมื่อนำมาถวายบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะช่วยให้เกิดมงคลแก่ชีวิต ครอบครัวและชุมชน สุราเป็นเครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์ที่ตระหว่างบุคคล กลุ่ม ชุมชน เมื่อนำมาใช้เป็นเครื่องดื่มในต้อนรับแขกผู้มาเยือน เพราะเป็นการแสดงถึงความมีน้ำใจของผู้ให้ ในกลุ่มผู้สูงอายุมีความเชื่อว่าการดื่มสุราโดยเฉพาะสุราขาวก่อนมื้ออาหารจะช่วยเจริญอาหาร ในกลุ่มวัยแรงงานการดื่มสุราจะช่วยให้เลือดลมสูบฉีด ร่างกายกระปรี้กระเปร่าสดชื่น สามารถทำงานได้ปกติไม่เมื่อยล้า ในกลุ่มชาติพันธุ์ลาวมีความเชื่อว่า ทักษะคติ ค่านิยมเกี่ยวกับการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์การดื่มเพียง 1 แก้ว หรือ 1 เป๊ก ช่วยบรรเทาอาการเมาค้าง และการดื่มสุราขาวช่วยดับกลิ่นคาวของอาหารที่ปรุงจากเนื้อสัตว์ดิบๆ สุราขาวช่วยรักษาผู้บาดเจ็บจากการถูกฟ้าผ่า โดยกรณีที่มีผู้ถูกฟ้าผ่าและยังคงหายใจหรือยังไม่เสียชีวิต การนำสุราขาวให้ผู้ป่วยที่ถูกฟ้าผ่าดื่มทันทีจะช่วยให้หัวใจเต้นดีขึ้นและฟื้นคืนสติได้ การดื่มสุราขาวกับเกลือจะช่วยบรรเทาอาการเป็นตะคริวได้ การนำสุราขาวมาทาแผลเพื่อฆ่าเชื้อในเด็กทารกแรกเกิด หรือแผลในช่องคลอดโดยผสมกับขมิ้นและไพล ช่วยรักษาแผลในหญิงหลังคลอดได้ดี การดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มชาติพันธุ์ลาวบ่งบอกถึงความเป็นผู้ใหญ่ มีความสามารถ เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มในสังคมชุมชน การดื่มสุราช่วยผ่อนคลายความเครียดจากการทำงานและปัญหาชีวิต เนื่องมาจากในอดีตพื้นที่ชายแดนเป็นพื้นที่ที่มีความยากลำบาก ประชาชนส่วนใหญ่เผชิญกับปัญหาภัยแล้ง และความยากจน การนำสุรามานำให้เจ้าหน้าที่นาเจ้าหน้าที่ไร่จะช่วยให้ผลผลิตทางการเกษตรจากไร่นามีผลผลิตมากขึ้น เช่น การให้เจ้าหน้าที่สวนยางพารา การให้เจ้าหน้าที่ในนาข้าว เป็นต้น ในกลุ่มเยาวชนของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวพบว่าการการดื่มสุราขาวผสมกับเครื่องดื่มประเภทชูกำลัง จะทำให้สดชื่นและไม่ทำลายสุขภาพ และทำให้ดื่มได้เยอะไม่รู้สึกรมอาการเมา กลุ่มชาติพันธุ์กวย (ส่วย) นับถือวิญญาณ ภูติผีปีศาจ เจ้าที่เจ้าทาง เจ้าป่าเจ้าเขา และผีปอบ จึงใช้สุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในพิธีกรรม เช่น การรำกล่อม หรือผีมือ การแม่สะเอง หรือสะเอง ซึ่งเป็นพิธีกรรมในการรักษาโรคที่ความคล้ายคลึงกับการรำมะมวดในชาติพันธุ์เขมร และการรำผีฟ้าในชาติพันธุ์ลาว กลุ่มชาติพันธุ์กวย (ส่วย) มีความเชื่อว่าสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสัญลักษณ์แห่งความอุดมสมบูรณ์ และใช้เป็นเครื่องดื่มที่ใช้เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มบุคคลในชุมชน การดื่มสุราจะช่วยให้สมองปลอดโปร่งช่วยให้เกิดแนวคิดสร้างสรรค์ สามารถเกิดแนวคิดเพื่อค้นหาทางออกหรือแก้ไข้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์เขมร ในพื้นที่ชายแดน ศรีสะเกษ โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบกับขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมชุมชนในรอบ 12 เดือน ของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่าสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีบทบาทสำคัญในประเพณีรอบ 12 เดือน ดังนี้ ในเดือน 3 มีประเพณี “สู้ขวัญข้าว หรือ อวปริงสโรว” ของกลุ่มชาติพันธุ์เขมรซึ่งเป็นพิธีกรรมการเรียกขวัญข้าว และระลึกถึงคุณพระแม่โพสพ เทวดา อารักษ์ที่คอยปกป้องรักษาท้องทุ่งนา ในพิธีกรรมดังกล่าวนี้จะสุราขาวเป็นส่วนประกอบในการเช่นไหว้ควบคู่กับอาหารคาวหวาน และดอกไม้ธูปเทียน สุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพิธีกรรมอื่น ๆ เช่น การเช่นไหว้เจ้าที่ การไหว้ศาลปู่ตา การไหว้หลักบ้าน การขอขมาลาโทษ การทำขวัญต่าง ๆ หรือแม้แต่ การผูกแขน (จองตาย ในภาษาเขมร) สุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะใช้เป็นเครื่องดื่มประกอบสำคัญ ในพิธีรำแม่มด หรือรำมะมวด ซึ่งถือเป็นเครื่องเช่น

หรือเครื่องเช่นไห้ว รวมทั้งผู้นำพิธีต้องตีมสุราที่นำมาไห้ว เพื่อให้พิธีสำเร็จลุล่วง รวมทั้งพิธีกรรมแซน โฌนตา หรือการเช่นไห้วผีและวิญญาณบรรพบุรุษของกลุ่มชาติพันธุ์เขมร กลุ่มชาติพันธุ์ลาวพื้นที่ ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ ใช้สุราและเครื่องตีมแอลกอฮอล์เป็นเครื่องเช่นไห้วมีพิธีกรรมการรำผีฟ้า ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับรำแม่มวด ของกลุ่มชาติพันธุ์เขมร และ รำสะเอง ของกลุ่มชาติพันธุ์กวย (ส่วย) สุราเป็นเครื่องไห้วในพิธีการไหว้ครู หรือ คายอ้อของการแสดงหมอลำ โดยเชื่อว่าพิธีดังกล่าว ช่วยให้การแสดงของคณะหมอลำลุล่วงไปด้วยดีไม่มีอุปสรรค ให้ผู้ชมชื่นชอบการแสดง กลุ่มชาติพันธุ์ลาวและชาติพันธุ์อื่น ๆ ใช้สุราและเครื่องแอลกอฮอล์ในการเช่นไห้วและขอขมาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ใน ป่าเพื่อเปิดทางและมีให้เกิดอันตรายในการเดินเข้าป่า สุราและเครื่องแอลกอฮอล์ใช้เป็นสิ่งตอบแทนคนมาช่วยงานลงแขก เช่น การลงแขกเกี่ยวข้าว ลงแขกการช่วยงานช่วงเทศกาลสำคัญๆ ของ ชุมชน เช่น เทศกาลสงกรานต์ บุญปีใหม่ งานแต่ง เป็นต้น ในพิธีแต่งงาน (หรือ แซนการ์ ในภาษา เขมร) ธรรมเนียมปฏิบัติในการแต่งงานของกลุ่มชาติพันธุ์เขมรโดยฝ่ายเจ้าบ่าวจะเป็นผู้จัดหาสิ่งต่าง ไว้ต้อนรับผู้ใหญ่ฝ่ายหญิง และแขกผู้มาร่วมงาน ขาดเสียมิได้คือ สุรา และเครื่องตีมแอลกอฮอล์ กลุ่ม ชาติพันธุ์กวยในเขตพื้นที่ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ มีความเชื่อเรื่องผีบรรพบุรุษ และพิธีกรรมความ เชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงช้าง และพิธีกรรมรำสะเองหรือสะเอง เครื่องไห้วบวงสรวงสำคัญที่ขาดเสียมิได้ คือสุราขาวหรือเหล้าขาว กลุ่มชาติพันธุ์กวย (ส่วย) มีวัฒนธรรมในการใช้สุราและเครื่องตีม แอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบในกิจกรรม พิธีกรรมและเทศกาลในช่วง 12 เดือน เหมือนกลุ่มชาติ พันธุ์อื่น ๆ เช่น ในช่วงเทศกาลปีใหม่จะตีมเลี้ยงสังสรรค์ เทศกาลสงกรานต์ ประเพณีที่เด่นชัดคือพิธี วันสารทเดือนสิบ หรือวันสารทกวย (ส่วย) หรือ งัยซำก เป็นประเพณีที่จัดขึ้นเพื่อเช่นไห้วดวงวิญญาณ ของบรรพบุรุษ เป็นการรำลึกถึงบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว หรือเรียกว่า บุญเดือนสิบ คล้ายกับพิธี แซนโฌนตาของกลุ่มชาติพันธุ์เขมรนั่นเอง

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตีมสุราและเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในด้านชาติพันธุ์วรรณนา บุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม ของกลุ่มชาติพันธุ์วรรณนา ในพื้นที่ชายแดนจังหวัด ศรีสะเกษ

1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่ที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศ ชาย คิดเป็นร้อยละ 53.4 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 46.6 มีอายุอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็น ร้อยละ 52.3 รองลงมาคืออายุ 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.0 และจำนวนน้อยที่สุดคือกลุ่มอายุต่ำ กว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 74.0 รองลงมา มี สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 16.0 และสถานภาพ หย่าร้าง/หม้าย คิดเป็นร้อยละ 10.1 ตามลำดับ ประชากรส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์เขมร คิดเป็นร้อยละ 49.2 รองลงมาคือ ชาติพันธุ์ลาว คิดเป็น ร้อยละ 35.80 และชาติพันธุ์กวย (ส่วย) คิดเป็นร้อยละ 14.9 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ใช้ภาษาเขมรในการ สื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 48.7 รองลงมา คือภาษาลาว (ไทย – อีสาน) คิดเป็นร้อยละ 41.2 และน้อย ที่สุด คือ ภาษาส่วย คิดเป็นร้อยละ 10.1 ตามลำดับ นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 99.7 และนับ ถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 0.3 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 81.4 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18.3 และไม่ได้เรียนหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 0.3

ตามลำดับ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 99.0 รองลงมา คือ อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 0.5 และรับราชการ และไม่ได้ประกอบอาชีพ มีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ มีสถานภาพเป็นหัวหน้าครอบครัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.0 และเป็นผู้อาศัย คิดเป็นร้อยละ 26.0 สมาชิกในครัวเรือน ส่วนใหญ่มีสมาชิก 2 – 3 คน คิดเป็นร้อยละ 51.8 รองลงมา มีสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 4 คน ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 46.9 และอยู่คนเดียว มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ ประชากรส่วนใหญ่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.7 รองลงมามีรายได้ 45,000 บาทขึ้นไปต่อปี และน้อยที่สุด คือมีรายได้ 35,001 – 45,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.6

2) สถานการณ์ความถี่ในการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครัวเรือนและชุมชนพบว่า จำนวนสมาชิกผู้ดื่มในครัวเรือน สมาชิกในครัวเรือนมีผู้ดื่ม คนเดียว จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.1 รองลงมา คือ ดื่มจำนวน 2 – 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 และในครัวเรือนไม่มีผู้ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ มีประสบการณ์ดื่มสุรา ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นบางครั้ง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.3 รองลงมา คือ เคยดื่มแต่ปัจจุบันเลิกดื่ม คิดเป็นร้อยละ 20.9 และไม่ดื่มสุรา หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ โดยให้เหตุผลที่ไม่ดื่มเนื่องจากไม่ชอบ รส กลิ่น สี และตระหนักถึงอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย และทราบว่ามีผลเสียมากกว่าผลดี ลักษณะการดื่ม ในส่วนของลักษณะการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่ชอบดื่มเป็นกลุ่ม 2 คนขึ้นไป คิดเป็น ร้อยละ 51.3 รองลงมา คือ ดื่มคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 26.0 และเป็นผู้ดื่มที่สามารถดื่มได้ทั้งคนเดียวและเป็นกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 21.9 ตามลำดับ โดยสถานที่ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด คือ เลือกดื่มได้ทั้งในครัวเรือนและในชุมชนร้านค้า คิดเป็นร้อยละ 37.6 รองลงมา ได้แก่ ดื่มในชุมชนหรือร้านค้า คิดเป็นร้อยละ 35.3 และดื่มในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.4 ส่วนการรวมกลุ่มดื่มที่บ้านเพื่อน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.9 ช่วงเวลาที่ผู้ดื่มมักดื่มคือ ช่วงเย็น ก่อนรับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 54.9 รองลงมา ช่วงเช้า ก่อนรับประทานอาหารเช้า คิดเป็นร้อยละ 30.9 และดื่มตลอดวันไม่ระบุช่วงเวลา คิดเป็นร้อยละ 5.4 ช่วงที่มีการดื่มน้อยที่สุด คือ ช่วงกลางวัน ก่อนรับประทานอาหารกลางวัน คิดเป็นร้อยละ 3.6 ตามลำดับ โดยมีรูปแบบการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่นิยม ดื่มเพียวไม่ผสม คิดเป็นร้อยละ 64.9 รองลงมา ผสมโซดา น้ำ คิดเป็น ร้อยละ 23.5 และผสมโซดา คิดเป็นร้อยละ 1.5 นอกจากนั้นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภท เบียร์ สปาย มีความนิยมดื่มน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ ส่วนค่าใช้จ่ายในการดื่มต่อเดือน ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการดื่มต่อเดือน จำนวน 500 - 999 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.5 รองลงมามีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 500 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.3 และจำนวนน้อยที่สุด คือ มีค่าใช้จ่ายในการดื่ม จำนวน 1,500 - 1,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.5 ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลและพิจารณาสาเหตุของการดื่ม พบว่า สาเหตุการดื่มสุรา และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่ให้เหตุผลเป็นการดื่มแก้เครียด/ผ่อนคลาย คิดเป็นร้อยละ 22.3 รองลงมา คือ ดื่มเพราะเพื่อนชวน คิดเป็นร้อยละ 21.8 ส่วนการดื่มตามคนในครอบครัว มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.3 ตามลำดับสำหรับความถี่ในการ

ดื่มสุรา หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ประชากรส่วนใหญ่นิยมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ 3 ประเภท ได้แก่ สุราขาว เบียร์ และสุราสี โดยความถี่ในการดื่มสุราขาวมากที่สุด คือ ดื่ม 3 - 4 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 40.2 รองลงมา คือ การดื่ม 1 - 2 ครั้งต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 20.4 และดื่มทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 18.6 ส่วนการดื่ม 1 - 2 ครั้งต่อสัปดาห์ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.1 ในส่วนของความถี่ในการดื่มเบียร์นั้น นิยมดื่มกัน 1 - 2 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 14.7 และ สุราสี เช่น หงษ์ทอง แสงโสม แม่โขง นิยมดื่มเฉพาะโอกาส คิดเป็นร้อยละ 5.70 แลนิยมดื่มน้อยที่สุด คือ ไวน์ หรือสปาย โดยเลือกดื่มเฉพาะโอกาส คิดเป็นร้อยละ 0.3 ประเภทสุรา หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประชากรส่วนใหญ่นิยมดื่มสุรา หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภท สุราขาว คิดเป็นร้อยละ 72.9 รองลงมา คือ การดื่มเบียร์ คิดเป็นร้อยละ 20.1 และดื่มไวน์ หรือสปาย นิยมดื่มน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับเหตุผลที่ความถี่ของการดื่มสุราขาวมีมากกว่าการดื่มสุรา และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทอื่น เนื่องมาจากราคาที่ถูกดื่มง่ายไม่เปลือง มีขนาดการจำหน่ายทั้งแบบย่อยให้เลือกซื้อ ทั้งแบบเป็นแก้วเล็ก หรือเรียกว่า การเป๊ก หรือซื้อสุราขาวใส่ขวด M150 กลับบ้าน หรือพกพาไปเพื่อดื่มในพื้นที่ต่าง ๆ ได้ง่าย ไม่เสียรสชาติ นอกจากนี้ การดื่มสุราขาวไม่ต้องมีองค์ประกอบที่เป็นส่วนผสมในการเพิ่มรสชาติ เช่น ไม่ต้องเติมน้ำแข็ง โขดาก็สามารถดื่มได้ตามต้องการ ส่วนการเลือกดื่มเบียร์ คือ ดื่มง่าย ปริมาณแอลกอฮอล์ไม่มาก และสุราสี มักนิยมเลือกดื่มเฉพาะตามโอกาสเนื่องมาจากราคาแพง ไม่มีการแบ่งขาย และหากดื่มก็นิยมดื่มผสมน้ำแข็ง โขดาหรือน้ำมากกว่าดื่มเพียว สำหรับปริมาณการดื่ม หากเป็นสุราขาว นิยมซื้อดื่มเป็นขวด ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ และโดยส่วนใหญ่ผู้ดื่มจะนิยมดื่มสุราขาวมากที่สุด โดยดื่มตั้งแต่จำนวน 1 ขวดขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 44.6 รองลงมา คือ นิยมดื่มเป็นเป๊ก ครั้งละ 1 - 2 เป๊ก คิดเป็นร้อยละ 33.5 ส่วนการดื่มเบียร์ก็มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.0 ส่วนเบียร์นิยมซื้อดื่มเป็นขวดประมาณ 1 - 2 ขวด คิดเป็นร้อยละ 16.2 ส่วนสุราสี จะนิยมดื่มเป็นขวด จำนวน 1 - 2 ขวด โดยเฉพาะการดื่มในช่วงที่งานเทศกาลสำคัญที่ดื่มร่วมกันเป็นกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 5.9 และปริมาณการดื่มน้อยที่สุด คือ การดื่มไวน์ หรือ สปาย โดยมากจะซื้อดื่มเป็นขวด แบบเปิดแล้วยกดื่ม คิดเป็นร้อยละ 0.3 รูปแบบพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การสำรวจรูปแบบพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง 388 ครั้วเรือน พบว่า ด้านวิถีประชา ผลรวมด้านวิถีประชาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.29, S.D. = 0.84$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการพบเห็นสมาชิกในชุมชนมีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด ($\bar{x} = 3.91, S.D. = 0.72$) รองลงมา คือ สมาชิกในครั้วเรือนมีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($\bar{x} = 3.70, S.D. = 0.87$) และ การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อให้เกิดผลดีต่อร่างกายในการดำรงชีวิตอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 2.05, S.D. = 0.93$) ด้านความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม ผลรวมรูปแบบพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้านความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60, S.D. = 0.83$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม เกี่ยวกับการดื่มสุราเป็นสัญลักษณ์แห่งการเชื่อมโยงกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.36, S.D. = 0.80$)

รองลงมา คือ การใช้สุราในการแสดงออกถึงความอุดมสมบูรณ์ มั่งคั่ง และร่ำรวย ($\bar{x} = 3.66$, S.D. = 0.97) และ การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้สุขภาพดี อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.28$, S.D. = 0.87) ตามลำดับ ด้านความรู้ความเข้าใจต่อผลกระทบสุขภาพ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ ด้านความรู้ความเข้าใจในประเด็นสุขภาพ พบว่า ผลรวมด้านความรู้ความเข้าใจในประเด็นผลกระทบต่อสุขภาพจากการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้ดื่มมีความรู้ความเข้าใจว่าจะไม่ดื่มสุรามากหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หากเป็นโรคเรื้อรังอื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.85) รองลงมา คือ การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโทษต่อระบบทางเดินอาหาร ตับ หัวใจและหลอดเลือด ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.76) และ การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้กระบวนการรับรู้ ความเข้าใจ บกพร่อง อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.97) ตามลำดับ ด้านความรู้ความเข้าใจ ประเด็นผลกระทบต่อครอบครัว พบว่า ผลรวมด้านความรู้ความเข้าใจในประเด็นผลกระทบต่อครอบครัวจากการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้ดื่มมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.70) รองลงมา คือ การดื่มสุราเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติดประเภทอื่น ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.72) และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุที่ทำให้ครอบครัวเกิดการแตกแยก อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.44$, S.D. = 0.84) ตามลำดับ ด้านความรู้ความเข้าใจประเด็นผลกระทบต่อเศรษฐกิจ/อาชีพ พบว่า ผลรวมด้านความรู้ความเข้าใจในประเด็นผลกระทบต่อเศรษฐกิจ/อาชีพ จากการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความรู้ความเข้าใจว่า การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดหนี้สิน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.81) รองลงมา คือ มีความรู้ความเข้าใจว่า การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็น การเพิ่มรายจ่ายโดยไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.69) และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เกิดการสูญเสียโอกาสและรายได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.11$, S.D. = 0.63) ตามลำดับด้านความรู้ความเข้าใจประเด็นผลกระทบต่อสังคม/ชุมชน พบว่า ผลรวมด้านความรู้ความเข้าใจในประเด็นผลกระทบต่อสังคม/ชุมชน จากการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความรู้ความเข้าใจว่า การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เกิดง่ายต่อการเกิดอุบัติเหตุ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.98) รองลงมา คือ ความรู้ความเข้าใจว่าการดื่มสุราเป็นสาเหตุของการขาดการยอมรับจากสังคมและสังคมขาดทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.56) และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคภัยร้ายแรง ส่วนหนึ่งมาจากการบริโภคสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.35$, S.D. = 0.99) ตามลำดับ ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี พบว่า ผลรวมรูปแบบพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นองค์ประกอบที่มีในพิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ สุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใช้ประกอบพิธีกรรมสมมาในการแสดงความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.68) และ สุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใช้เป็นเครื่องประกอบพิธีกรรมในการรักษาโรค อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 2.96$, S.D. = 0.89) ตามลำดับ ด้านวัฒนธรรมกลุ่มฯ และชุมชน สังคม พบว่า ผลรวมรายด้านวัฒนธรรมกลุ่มฯ และชุมชน สังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.16$, S.D. = 1.01) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การนำสุรามาให้ผู้มาเยี่ยมเยียนที่บ้านบริโภาค เป็นการบ่งบอกถึงไมตรีจิตอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.31$, S.D. = 0.77) รองลงมา คือ การบริโภาคสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นแบบแผนวัฒนธรรมในสังคม ($\bar{x} = 3.25$, S.D. = 1.28) และการใช้สุราเพื่อเป็นการอวยพรและเป็นการแสดงความยินดีต่อความสำเร็จอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 2.94$, S.D. = 0.77) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้เลือกประเด็นที่สำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. รูปแบบพฤติกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามวิถีชีวิต ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์วรรณนา ในพื้นที่ชายแดนจังหวัด ศรีสะเกษ นั้นพบว่า วิถีชีวิตและแบบแผนพฤติกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ ดำรงอยู่ด้วยการพึ่งพาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ คนในชุมชนมีความสัมพันธ์ ใกล้ชิดสนิทสนมกัน และสามารถค้น มีวิถีชีวิตแบบการพึ่งพาอาศัย มีการสืบทอดแบบแผนพฤติกรรม และการดำรงชีวิตมาจากบรรพบุรุษ กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ มีรูปแบบความเชื่อเกี่ยวกับการเกิด แก่ เจ็บและการตาย ผ่านพิธีกรรมและแนวปฏิบัติต่าง ๆ มีการไหว้บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์โดยการใช้สุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีรูปแบบความเชื่อ และวิถีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับสุรา ตั้งแต่กลุ่มเยาวชน วัยแรงงาน และกลุ่มผู้สูงอายุ บางกลุ่มชาติพันธุ์นิยมดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชีวิตประจำวัน โดยมีความเชื่อว่าสุราและเครื่องดื่มรักษา บรรเทาอาการปวดเมื่อยต่าง ๆ และช่วยผ่อนคลายความเครียด สอดคล้องกับแนวคิดของ Herberman Mash, Holly B. et al. (2016) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเหตุผลการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีผลต่อปัจจัยเสี่ยงในการฆ่าตัวตายในกองทัพสหรัฐฯ กล่าวว่าเหตุผลการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกิดจากเกิดภาวะความเครียดและภาวะซึมเศร้าหากดื่มแล้วจะช่วยลดอาการดังกล่าวลงสุราช่วยในการรักษาโรคเมื่อนำมาเป็นผสมกับสมุนไพร กลุ่มชาติพันธุ์ลาวนิยมดื่มสุราและเครื่องดื่มควบคู่กับการรับประทานอาหารในแต่ละมื้อเพื่อเพิ่มรสชาติอาหารให้อร่อยมากยิ่งขึ้น การดื่มสุราก็ทำให้เกิดความรื่นเริงบันเทิงใจ วิถีชีวิต วัฒนธรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ แยกออกจากกันไม่ได้ เพราะกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนมีระบบความสัมพันธ์ ระหว่างวิถีชีวิต และวัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณีต่าง ๆ ที่มีมายาวนาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Panyachai et

al. (2008) ได้ทำการศึกษาวิจัยสถานการณ์การติ่มสุราของเด็กและเยาวชนในจังหวัดพะเยา เปรียบเทียบกับ 5-6 ปีที่ผ่านมา ที่กล่าวถึงโอกาสในการติ่มสุราและเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ได้แก่ เทศกาลปีใหม่ งานสงกรานต์ งานบุญประเพณี และเทศกาลสำคัญต่าง ๆ และค่านิยมในการเลี้ยงสังสรรค์ สุราและเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ ถือเป็นสัญลักษณ์ของการแสดงหรือบ่งบอกถึงฐานะทางด้านเศรษฐกิจ สุราขาวหรือเครื่องติ่มแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบหลักสำคัญในพิธีกรรมแซนหรือ พิธีเช่นไหว้ต่าง ๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์ เพราะมีแนวคิดที่ว่าสุราเปรียบเหมือนน้ำบริสุทธิ์ สุราเป็นเครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์ที่ีระหว่างบุคคล กลุ่ม ชุมชน การติ่มสุราและเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนของกลุ่มชาติพันธุ์บ่งบอกถึงความเป็นผู้ใหญ่ มีความสามารถ สอดคล้องกับแนวคิดของ Office of the Narcotics Control Board (2006) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เยาวชนเข้าไปใช้ยาเสพติดในช่วงปี พ.ศ.2540 และ Panyachai et al. (2008) ได้ทำการศึกษาวิจัยสถานการณ์การติ่มสุราของเด็กและเยาวชนในจังหวัดพะเยา เปรียบเทียบกับ 5-6 ปีที่ผ่านมา ที่กล่าวถึงเหตุผลที่วัยรุ่นชอบติ่มสุรา ส่วนใหญ่มาจากกลุ่มเพื่อน ความอยากรู้อยากลอง ต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน อยากสนุกและเพื่อการเข้ากลุ่มสังคมเพื่อน และการได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน และมีแนวโน้มมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Fuertes, Jairo N. & Hoffman, Alexander (2013) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบริโภคเครื่องติ่มแอลกอฮอล์และการละเมิดในกลุ่มนักศึกษา: สภาวะที่น่าตกใจ และทางออก ที่กล่าวถึงสถานการณ์การพึ่งพาเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนมีเพิ่มมากขึ้น สุราและเครื่องติ่มแอลกอฮอล์เป็นเครื่องสื่อสารระหว่างคนในชุมชนกับ สิ่งเร้าลบวิญญูณ ภูติผีปีศาจ เจ้าที่เจ้าทาง เจ้าป่าเจ้าเขา รวมถึงการบนบานศาลกล่าว ขอพรให้ประสบผลสำเร็จ โดยการใช้สุราและเครื่องติ่มแอลกอฮอล์เป็นเครื่องบูชาขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนศรีสะเกษ ยังคงยึดถือปฏิบัติกับมาตามขนบธรรมเนียมแต่เดิม สุราและเครื่องติ่มแอลกอฮอล์มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์ขนบธรรมเนียมประเพณีสำคัญ ๆ ในรอบ 12 เดือน สอดคล้องกับแนวคิดของ Chomya and Thairuekam (2006) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ ที่ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการติ่มสุราและเครื่องติ่มแอลกอฮอล์มาจาก สถานการณ์ และทัศนคติ วิถีประชา จารีตประเพณี และค่านิยมของกลุ่มคนในสังคม โดยในกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดน พบว่า สุราขาว เป็นส่วนประกอบในการเช่นไหว้ควคู่กับอาหารคาวหวาน และดอกไม้ธูปเทียน ในบุญประเพณีเดือน 3 หรือ “บุญสู่ขวัญข้าว หรือ อวปริงสโรว” ของกลุ่มชาติพันธุ์เขมรและ การเช่นไหว้เจ้าที่ การไหว้ศาลปู่ตา การไหว้หลักบ้าน การขอขมาลาโทษ การทำขวัญ การผูกแขนในพิธีต่าง ๆ (จงตาย ในภาษาเขมร) สุราและเครื่องติ่มแอลกอฮอล์จะใช้เป็นเครื่องไหว้ประกอบสำคัญ ในพิธีรำแม่มด หรือรำมะมวด และวันสารทเดือนสิบ หรือวันสารทกุย(ส่วย) หรือจ้ยซำก และพิธีกรรมแซนโฆนตา รวมทั้งการรำผีฟ้าของกลุ่มชาติพันธุ์กุย(ส่วย) การรำสะเอง ของกลุ่มชาติพันธุ์กุย (ส่วย) พิธีการไหว้ครุคยาอ้อของการแสดงหมอลำ การเช่นไหว้และขอขมาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในป่า รวมทั้งการแสดงความมีน้ำใจหรือตอบแทนคนมาช่วยงานลงแขกในโอกาสต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ Butakhian (2009) ได้ศึกษารูปแบบการบริโภคเหล้าในวิถีพื้นบ้าน “ จงตาย จูย

การ ” ของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยเชื้อสายเขมร กรณีศึกษา ตำบลตะเคียนราม อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้กล่าวว่ารูปแบบการบริโภคเหล้า ได้ถูกนำมาปรับใช้ในวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน เพื่อแสดงหรือบ่งบอกเกี่ยวกับเรื่องของกิจกรรมทางสังคม การสร้างเสริมขวัญกำลังใจระหว่างเจ้าภาพหรือผู้จัดงานและแขกผู้มาเยือนหรือผู้ที่เข้ามาร่วมงาน นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างชื่อเสียงให้มีความสำคัญแก่คนที่มีเกียรติที่เรานับถือให้มาร่วมงาน สุรายังถือเป็นเครื่องดื่มในการฉลองเทศกาลสำคัญๆ เช่น เทศกาลสงกรานต์ บุญปีใหม่ งานแต่ง เป็นต้น รวมทั้งในพิธีแต่งงาน (หรือแซนการ์ ในภาษาเขมร) เป็นต้น

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในด้านชาติพันธุ์วรรณาบุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม ของกลุ่มชาติพันธุ์วรรณา ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการศึกษาโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) พบว่า องค์ประกอบปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านส่วนบุคคล เป็นองค์ประกอบปัจจัยที่มีผลเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด โดยเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การถูกชักชวนจากเพื่อนให้ดื่มสุรา หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และไม่เคยปฏิเสธที่จะดื่มนั้น นักดื่มให้เหตุผลว่า การบริโภคสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้มีเพื่อนมาก และเพื่อนๆ ต่างให้การยอมรับในการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและความอยากรู้อยากลองเป็นปัจจัยหนึ่ง ซึ่งยอมรับว่าเป็นการส่งเสริมให้มีการบริโภคสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ดื่มมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Chuenkham (1999) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นในสังคมไทย กล่าวว่า อิทธิพลของเพื่อนสนิทที่คบหาสมาคมด้วย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักดื่ม ดังนั้น กลุ่มเพื่อนชักชวนและไม่กล้าปฏิเสธ เนื่องจากมีความเข้าใจว่า หากไม่ร่วมดื่มจะถือว่าไม่รักพวกพ้องและคิดว่า ตนเองสามารถควบคุมการดื่มได้ สามารถดื่มโดยไม่ติด ทำให้เกิดความชะล่าใจและดื่มต่อไปจนกระทั่งติดในที่สุด 2) ปัจจัยด้านครอบครัว องค์ประกอบปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด คือ การดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ครอบครัวได้พบปะสังสรรค์พูดคุยกันมากขึ้น สมาชิกในครัวเรือนมีการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยกันเป็นประจำแม้ไม่ใช่ช่วงเทศกาลต่าง ๆ และการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครอบครัวเป็นเรื่องปกติไม่ใช้การกระทำความผิดร้ายแรง 3) ปัจจัยด้านชาติพันธุ์วรรณาองค์ประกอบปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด คือ ความเชื่อว่าการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากพิธีกรรมจะช่วยส่งเสริมให้มีชีวิตที่ดี มีความเจริญรุ่งเรือง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนในการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้นในกลุ่มชาติพันธุ์ 4) ปัจจัยด้านชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด คือ การเข้าถึงร้านค้าที่จำหน่ายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ง่ายขึ้น ทำให้สามารถซื้อสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้มากขึ้น ชุมชนท่านมีความเชื่อว่าการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ช่วย

ให้ร่างกายอบอุ่น หรือช่วยให้สุขภาพดีสอดคล้องกับแนวคิดของ Kuankong (2008) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มสุราของวัยรุ่น กรณีศึกษาชุมชนสวย ลาว เขมร อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ กล่าวว่า ปัจจัยด้านระยะทางของแหล่งซื้อสุรา วัฒนธรรม ประเพณี หรือกิจกรรมในชุมชนมีผลที่เอื้อต่อการดื่มสุราของผู้ดื่ม

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในประเด็นสำคัญ โดยเสนอแนะเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับครอบครัวและชุมชน 2) ระดับหน่วยงานท้องถิ่น และจังหวัด และ 3) ระดับนโยบายและระดับประเทศ ดังต่อไปนี้

1.1 ข้อเสนอแนะระดับครอบครัวและชุมชน ได้แก่ 1) เด็ก เยาวชน ผู้ปกครองและประชาชนในพื้นที่ควรให้ความสำคัญและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง รวมทั้งความตระหนัก การรู้คุณและโทษในการดื่มสุราและเครื่องแอลกอฮอล์เพื่อลดนักดื่มหน้าใหม่ในชุมชน และลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการดื่มสุราและเครื่องแอลกอฮอล์ 2) ประชาชนในพื้นที่ควรมีข้อตกลงในการควบคุมมาตรการ การบริโภคสถานที่ และช่วงเวลาในการจำหน่าย สถานที่ และกลุ่มช่วงอายุในการดื่มสุราและเครื่องแอลกอฮอล์ และควรยึดหลักการดำเนินชีวิตตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อการดำรงชีวิตที่ปกติสุข ไม่มีหนี้สินและเกิดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดผลกระทบจากการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 3) ครอบครัวและชุมชนควรให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่นในการควบคุม หรือลดพฤติกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครัวเรือนและชุมชน 4) ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชุมชน ผู้นำศาสนาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการยึดถือปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี ควรต้องสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการใช้สุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประกอบพิธีเช่นไหว้ต่าง ๆ เพื่อให้เด็ก เยาวชนในชุมชนเกิดความเข้าใจและยังคงสืบสานประเพณีอันดีงามของชุมชน 5) ควรมีการประชาสัมพันธ์รูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนในชุมชนในการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 6) ชุมชนควรมีการจัดทำแผนงานเชิงรุกในการป้องกัน ลด และยุติพฤติกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเทศกาล วันสำคัญ ๆ ต่าง ๆ เช่น ส่งเสริมกิจกรรมลดละเลิก การดื่มสุราในชุมชน เช่น งดเหล้า เข้าพรรษา ภูินปลอดเหล้า งานศพปลอดเหล้า หรือการส่งเสริมให้ไม่มีการจำหน่าย สุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันพระและวันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น ควบคู่กับมาตรการหรือข้อตกลงให้ร้านค้าปลีกในหมู่บ้านปฏิบัติ ตามกฎหมายห้ามจำหน่ายสุราแก่เด็ก เยาวชน ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีอย่างเคร่งครัด 7) ชุมชนควรสร้างแนวทางและแผนงานในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกัน ลด และยุติพฤติกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน อาทิ การเข้าร่วมเครือข่ายชุมชน งดเหล้า การสร้างบุคคลต้นแบบลดละเลิก รวมทั้ง การประสานงานกับหน่วยงานในท้องถิ่นในการจัดทำศูนย์ ประสานงานและให้คำปรึกษา “การลด ละ เลิก เหล้าในชุมชน”

1.2 ข้อเสนอแนะระดับหน่วยงานท้องถิ่น และจังหวัด 1) หน่วยงานระดับท้องถิ่น และระดับจังหวัด ควรกำหนดแผนงานและแนวทางที่ชัดเจนในการป้องกัน ลด และยุติพฤติกรรมการดื่มสุราและเครื่องแอลกอฮอล์ในชุมชน 2) หน่วยงานในระดับพื้นที่ควรส่งเสริมแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ในพื้นที่ชายแดน และกลุ่มบุคคลเสี่ยงหรือมีพฤติกรรมเสี่ยงในการดื่มสุราและเครื่องแอลกอฮอล์

1.3 ข้อเสนอแนะระดับนโยบายและระดับประเทศ 1) รัฐบาลควรให้การสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานการป้องกัน การลด ละ เลิกการดื่มสุราและเครื่องแอลกอฮอล์ในครัวเรือน ชุมชน และในท้องถิ่นให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ 2) ดำเนินการกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการที่เกี่ยวข้องกับการ การป้องกัน การลด ละ เลิกการดื่มสุราและเครื่องแอลกอฮอล์ในครัวเรือน ชุมชน และในท้องถิ่น เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์และพิจารณาทบทวนประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในนโยบายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง 3) พิจารณาทบทวนและติดตามผลกระทบการขึ้นภาษีสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบหรือช่องทางการเข้าสู่สุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มบุคคล และชุมชน

2.2 ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไข และลดปัญหาการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน โดยในระยะแรกอาจนำร่องหรือทดลองปฏิบัติการในบางชุมชน เพื่อพัฒนาเป็นชุมชนนำร่องและทำการขยายผลการดำเนินงานไปสู่ชุมชนอื่นต่อไป

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมและแนวโน้มการดื่มสุราของวัยรุ่นในกลุ่มชาติพันธุ์เขมร กูย (ส่วย) และลาว ในเขตพื้นที่ชายแดน กับชุมชนอื่น เช่น ชุมชนเมือง หรือชุมชนที่มีลักษณะวัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ทางกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยต่าง ๆ ว่าแตกต่างกันหรือไม่ และหาแนวทางป้องกันแก้ไข

2.4 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษารูปแบบพฤติกรรมและการเรียนรู้วิถีชุมชนเพื่อปรับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เป็นปัญหาต่อสุขภาพของคนในชุมชน

2.5 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษาความสัมพันธ์ของสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบุญประเพณี 12 เดือน กลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ

2.6 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเส้นทางการนำเข้าสู่สุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หนีภาษีในเขตพื้นที่ชายแดน เพื่อวิเคราะห์รูปแบบและมาตรการในการป้องกันการนำเข้าสู่สุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หนีภาษีในเขตพื้นที่ชายแดน และการป้องกันภัยอันตรายจากการบริโภคสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หนีภาษีของประชาชนในเขตพื้นที่ชายแดน

2.7 ควรศึกษาวิจัยการเข้าถึงสุราและมาตรการการป้องกันการจำหน่ายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กฎหมายกำหนดในพื้นที่ชายแดน เนื่องมาจากงานวิจัยค้นพบว่าวิถี

ของผู้ดื่มในพื้นที่ชายแดนมีการเข้าถึงร้านค้าที่จำหน่ายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลาการจำหน่ายตามกฎหมายที่รัฐบาลได้กำหนดไว้

เอกสารอ้างอิง (References)

- เนื้อแพรว เล็กเฟื่องฟู และคณะ. (2558). สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. นนทบุรี: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- บรรจง ควรคง. (2551). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มสุราของวัยรุ่น กรณีศึกษาชุมชนสวย ลาว เขมร อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์. นนทบุรี: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- รังสรรค์ โฉมยา และสมบัติ ท้ายเรือคำ. (2549). ปัจจัยเชิงสาเหตุทุกระดับของพฤติกรรมการบริโภคสุราของชาวอีสาน ศึกษาปัจจัยสภาพทางสังคม วัฒนธรรม และปัจจัยระดับบุคคล. รายงานการวิจัย. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิจิตรา ปัญญาชัย และคณะ. (2551). “สุรากับพฤติกรรมเด็ก และเยาวชน: กรณีศึกษาในชุมชนจังหวัดพะเยา”. ใน สถาบันพระบรมราชชนก. การประชุมวิชาการระดับชาติ เรื่อง “การปฏิบัติสู่นวัตกรรมและการวิจัย” ประจำปี 2551 เล่ม 3. นนทบุรี: บริษัทยุทธวิธีการพิมพ์จำกัด.
- วิไล บุตะเคียน. (2552). การศึกษารูปแบบการบริโภคเหล้าในวิถีพื้นบ้าน “ จองตาย จูยการ ” ของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยเชื้อสายเขมร กรณีศึกษา ตำบลตะเคียนราม อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ. รายงานการวิจัย. นนทบุรี : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม . (2557). 11 ตัวชี้วัด สุขภาพอาเซียน. ออนไลน์ <http://www.thaihealthreport.com>. เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 10 สิงหาคม 2559.
- สายใจ ชื่นคำ. (2542). พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นในสังคมไทย ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2549). การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ทำให้เยาวชนไปใช้ยาเสพติดและวิธีการ รูปแบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มเยาวชน. กรุงเทพฯ. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สุรศักดิ์ ไชยสงค์ และคณะ. (2556). รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายจังหวัด พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: บริษัท เดอะ กราฟิโก ซิสเต็มส์ จำกัด.
- Fuertes, Jairo N. & Hoffman, Alexander. (2013). Alcohol Consumption and Abuse Among College Students : Alarming Rates Among the Best and the Brightest .Article. Adelphi University. New York. United States.
- Herberman Mash, Holly B. et al. (2016). Alcohol Use and Reasons for Drinking as Risk Factors for Suicidal Behavior in the U.S. Army. Department of Psychology. Harvard University. Cambridge.

Translated Thai References

- Butakhian, W. (2009). **The study of alcohol consumption patterns in the folk way, "Jong Dai Jui Karn" of Khmer descent Thai ethnic group, case study in Takhian Ram Sub-district, Phu Sing District, Sisaket Province.** Research report Nonthaburi: Research Center for Alcohol Problems. [In Thai]
- Chaisong, S., *et al.*, (2013). **The report on the situation of alcohol consumption in the province in 2011.** Bangkok: The Graphico Systems Company Limited. [In Thai]
- Chomya, R. and Thairuekam, S. (2006). **Multiple causal factors of alcohol consumption behavior of Isan people Study of social, cultural and personal factors.** Research report Mahasarakham: Maha Sarakham Rajabhat University. [In Thai]
- Chuenkham. S. (1999). **Alcohol drinking behavior of teenagers in Thai society.** Master's Thesis of Arts. Graduate School, Ramkhamhaeng University. [In Thai]
- Institute for Population and Social Research. (2014). 11 ASEAN Health Indicators. [Online]. <http://www.Thaihealthreport.com>. Retrieved August 10, 2016. [In Thai]
- Kuankong, B. (2008). **Study of factors affecting alcohol drinking behavior among adolescents Case study of Tuea Lao Khmer Community, Tha Tum District, Surin Province.** Nonthaburi: Research Center for Alcohol Problems. [In Thai]
- Lekfuengfu, N., *et al.* (2015). **Alcohol consumption situation in the northeastern region.** Nonthaburi: Research Center for Alcohol Problems. [In Thai]
- Office of the Narcotics Control Board. (2006). **Research on factors that cause youth to use drugs and methods Pattern of drug prevention and problem solving in youth groups.** Bangkok: Office of the Narcotics Control Board. [In Thai]
- Panyachai, W., *et al.* (2008). "Alcohol and Child and Youth Behavior: A Case Study in Phayao Province Community". In Praboromarajchanok Institute. National Academic Conference on "Practices for Innovation and Research" for the year 2008 Volume 3. Nonthaburi: Yutharin Printing Co., Ltd. [In Thai]